

Izvori samostalne edukacije o palijativnoj skrbi

**Prof.dr.sc. Karmen Lončarek
Zavod za palijativnu medicinu KBC
Rijeka**

**Što je palijativna
skrb?**

Što je palijativna skrb?

- To je skrb za one koji nemaju izgleda u izlječenje
- Palijativna skrb počinje onda kad liječnici kažu:

□ **“Ništa se više ne može učiniti”**

- Traži načine kako pomoći onima kojima neće biti bolje



**ublažavanje
simptoma**

+

**psihosocijalna
podrška**

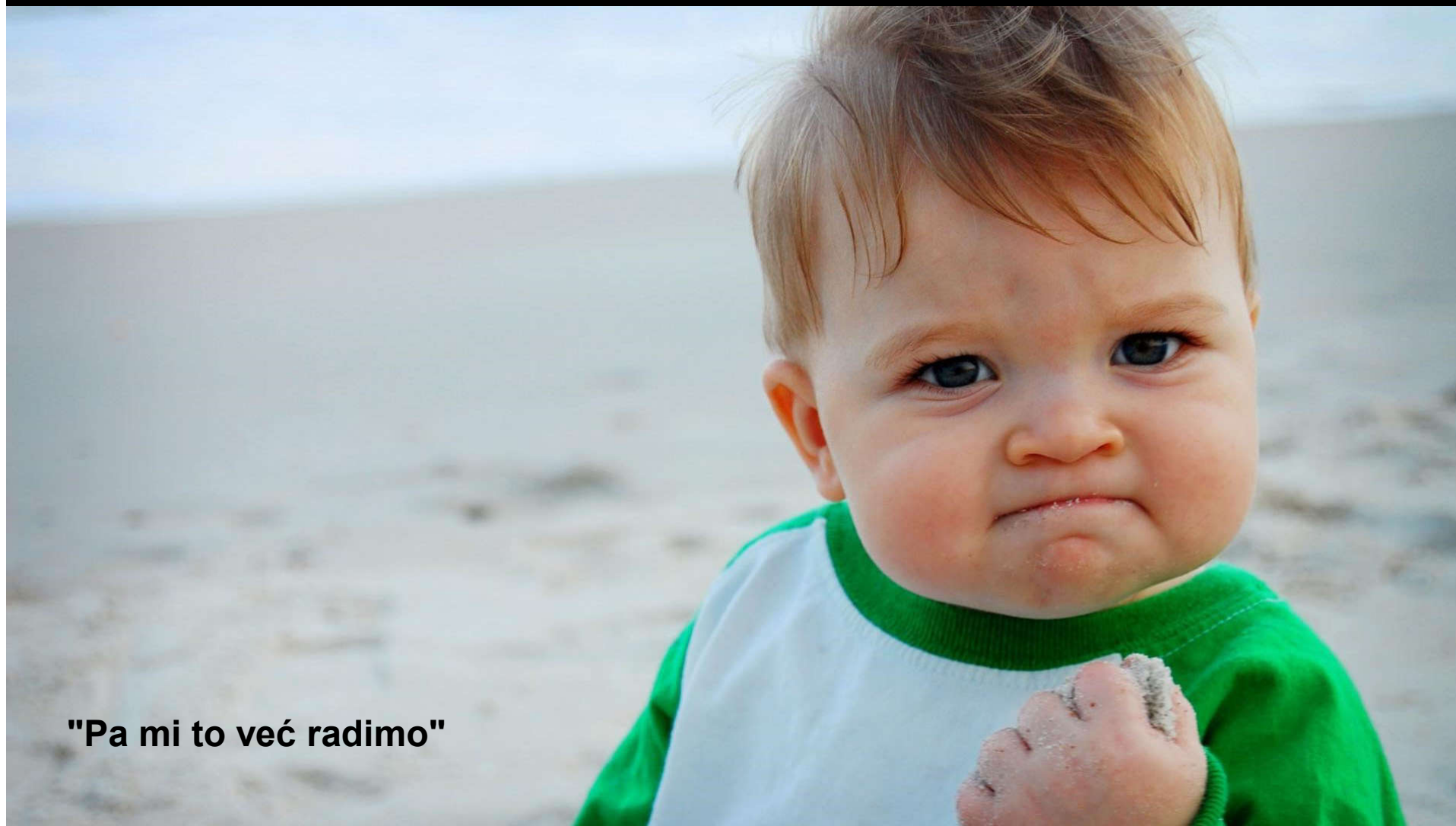
=

**palijativna
skrb**

Palijativna medicina je samo jedan dio palijativne skrbi

**Ublažavanje boli bez holističke podrške
NIJE palijativna skrb**

**Psihosocijalna podrška bez ublažavanja
boli i drugih simptoma NIJE palijativna
skrb**



"Pa mi to već radimo"

Tko je palijativni pacijent?

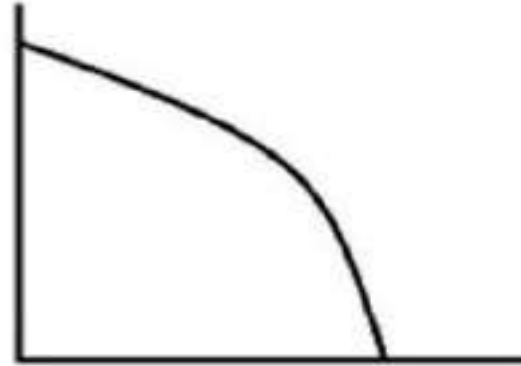
- **Definicije:**
 - **Stručna**
 - **Organizacijska**
 - **Financijska**
- **Šifra Z51.5**

- **20%** ukupnog zdravstvenog novca
- **20%** svih kirurških zahvata
- **30%** b.o. dana
- **80%** emocionalnog rada

Grafički prikaz trajektorija umiranja kod različitih bolesti



Nagla smrt



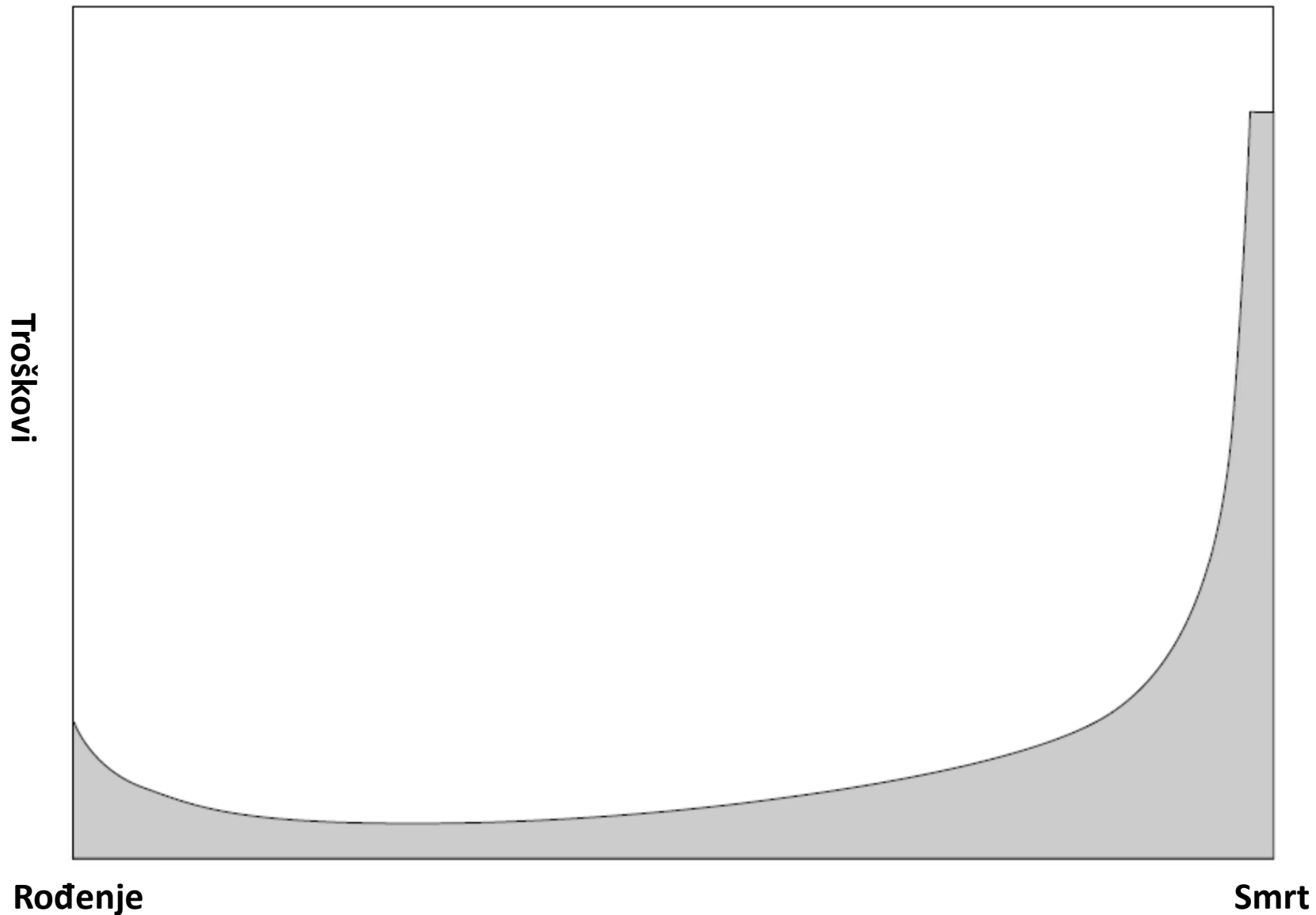
Umiranje od raka



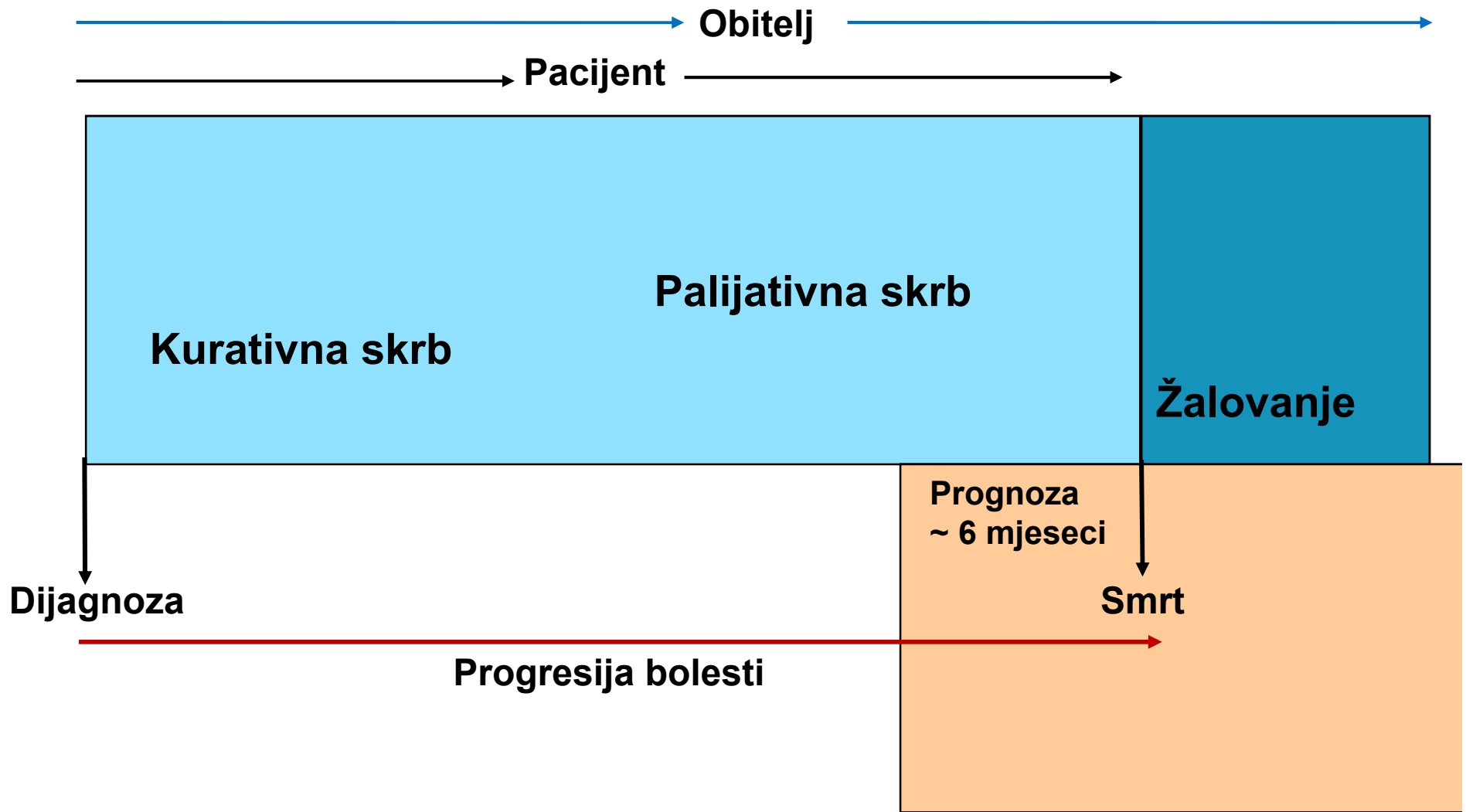
Umiranje od zatajenja organa

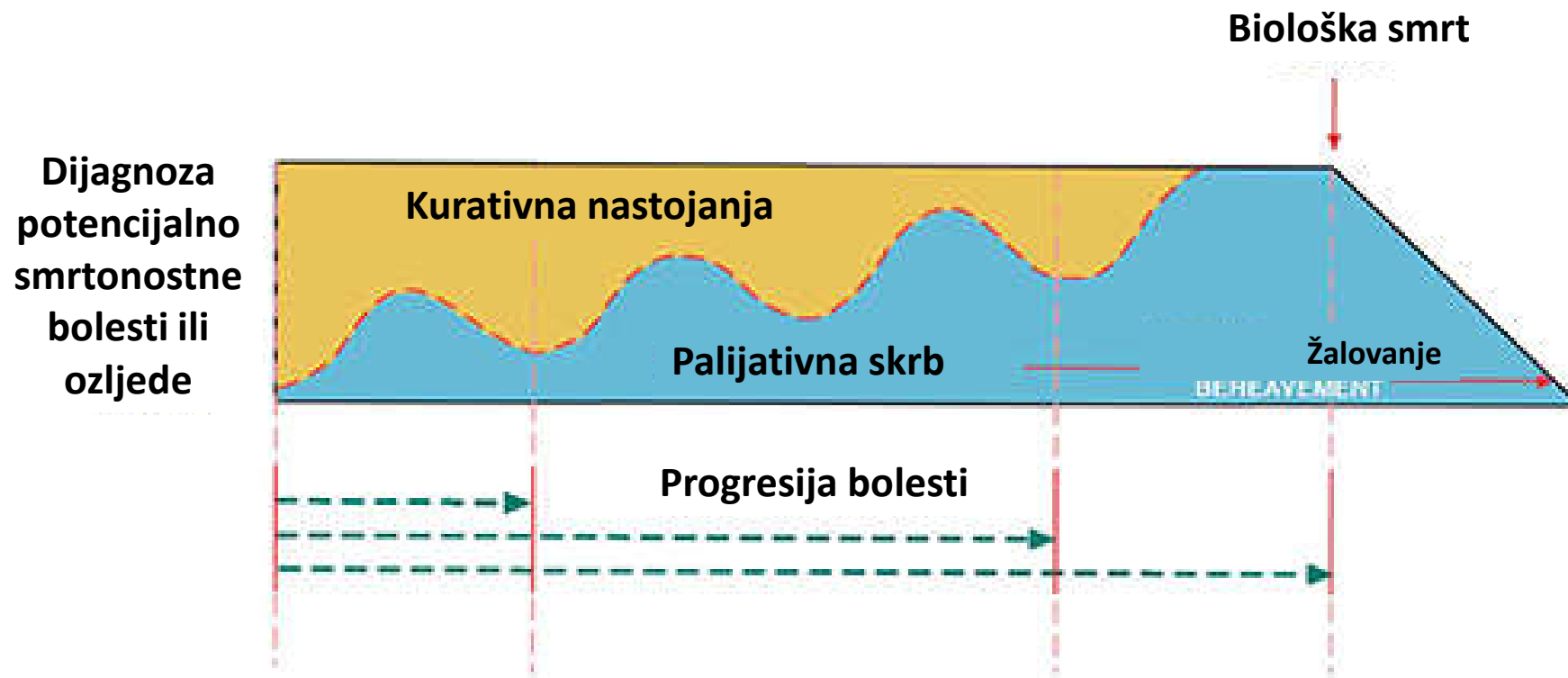


**Umiranje od staračke
krhkosti i demencije**

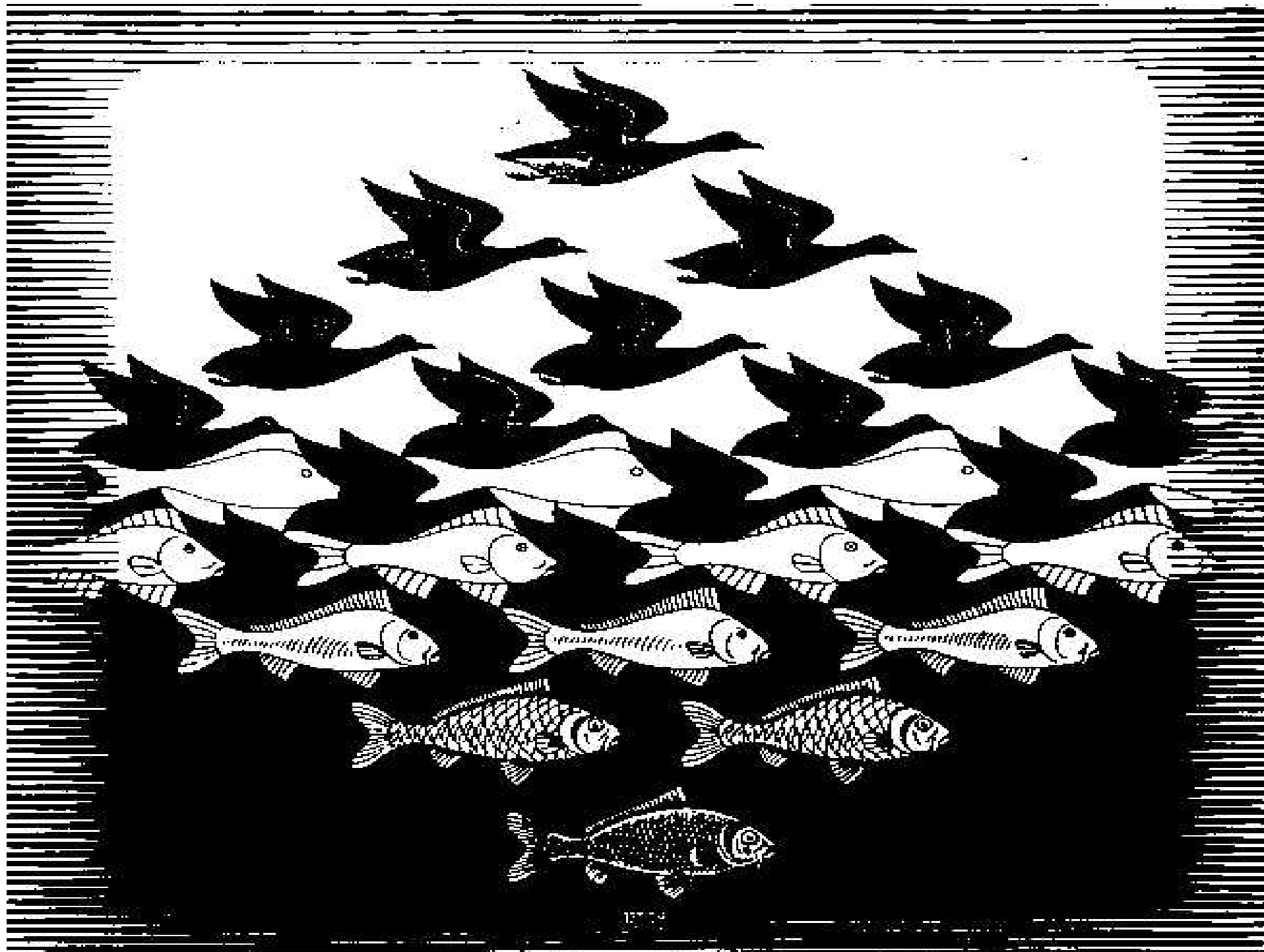


Profil zdravstvenih troškova tokom života: siva area pod krivuljom jednaka je ukupnim zdravstvenim troškovima tokom prosječnog životnog vijeka





Potreba za palijativom najveća je u vrijeme spoznavanja da je bolest neizlječiva i progresivna, u vrijeme pogoršanja, u vrijeme promjene mjesta skrbi (npr. povratak iz bolnice kući), te na kraju života (terminalna skrb).



Prepoznavanje punoljetnog pacijenta - kandidata za palijativnu skrb

Intuitivan odgovor na pitanje koje integrira komorbiditet, socijalne i ostale faktore:

„Bi li Vas iznenadilo da pacijent umre u idućih 6-12 mjeseci?“

Točnost procjene: **90%**

SPICT™ - Alat za indikatore suportivne i palijativne skrbi

SPICT™ je vodič za prepoznavanje osoba s povećanim rizikom od pogoršanja i smrti.

Možda će biti potrebna procjena nezadovoljenih potreba za suportivnom i palijativnom skrbi.

Potražite dva ili više općih indikatora pogoršanja zdravlja.

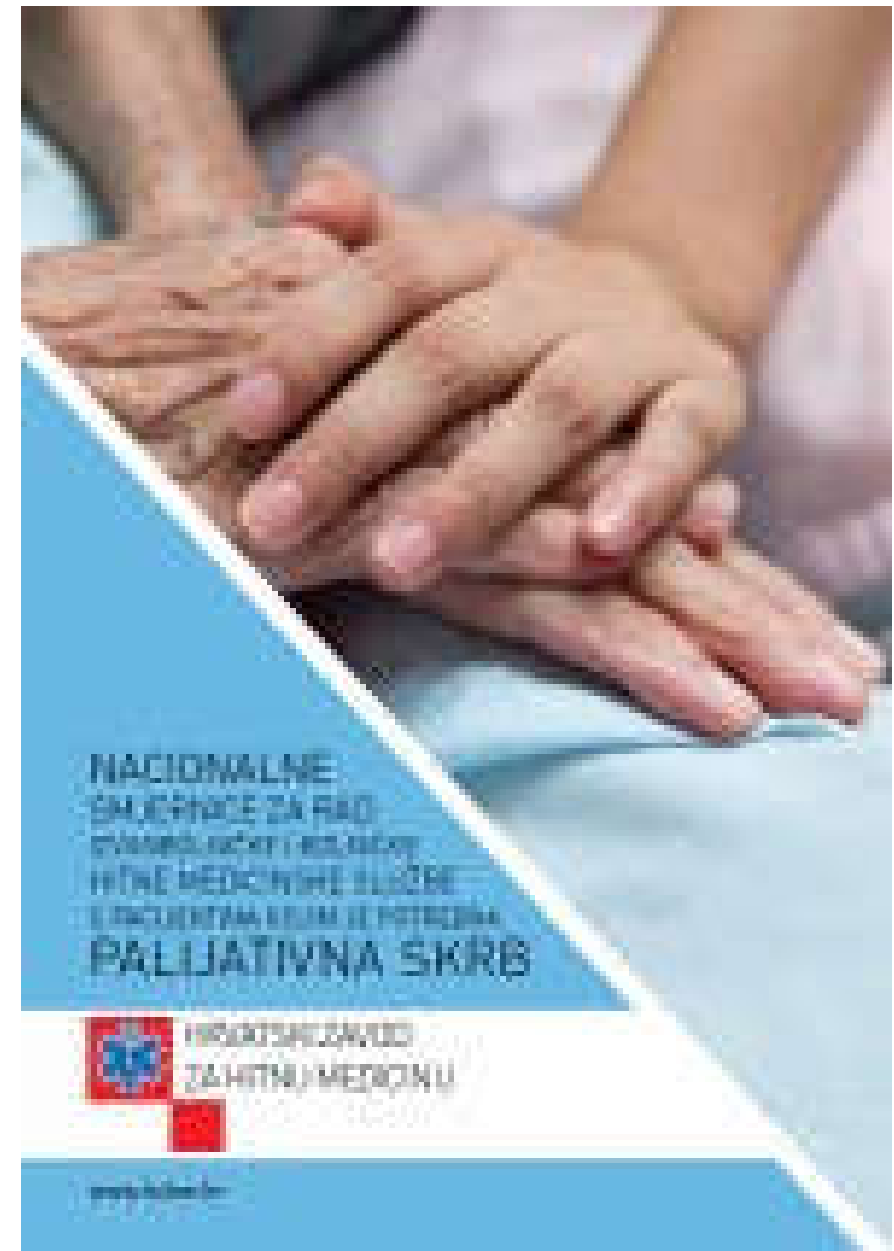
- Izvedbeni status loš ili u pogoršanju, s ograničenom reverzibilnošću (treba pomoć oko osobne njege, više od 50% vremena tokom dana provodi u krevetu ili stolici).
- Dvije ili više neplanirane hospitalizacije u posljednjih 6 mjeseci.
- Gubitak težine (5 - 10%) u posljednjih 3-6 mjeseci i/ili BMI<20.
- Uporni, teški simptomi unatoč optimalnom liječenju uzročnih stanja.
- Živi u ustanovi za socijalnu skrb, ili treba skrb da bi ostao živjeti kod kuće.
- Pacijent zahtijeva suportivnu i palijativnu skrb, ili prekid liječenja.

Potražite kliničke indikatore uznapredovalih stanja

<p>Malignom</p> <p>Funkcionalna sposobnost pogoršava se zbog progresivnog metastatskog karcinoma.</p> <p>Preslab za onkološko liječenje, ili se liječenje svodi na kontrolu simptoma.</p>	<p>Srčana/vaskularna bolest</p> <p>NYHA III/IV kategorija srčane insuficijencije, ili ekstenzivna nelječiva bolest koronarnih arterija, uz:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dispneju ili grudnu bol u mirovanju ili u minimalnom naporu <p>Teška, inoperabilna bolest perifernih krvnih žila.</p>	<p>Bubrežna bolest</p> <p>4. ili 5. stadij kronične bubrežne bolesti (eGFR <30ml/min) s pogoršanjem zdravlja.</p> <p>Zatajenje bubrega koje komplicira druga stanja koja skraćuju životni vijek, odnosno liječenje.</p> <p>Prestanak dijaliziranja.</p>
<p>Demencija/krhkost</p> <p>Ne može se oblačiti, hodati ili jesti bez pomoći.</p> <p>Želi manje jesti i piti; poteškoće u održavanju ishranjenosti.</p> <p>Urinarna i fekalna inkontinencija</p> <p>Više ne može verbalno komunicirati; oskudne socijalne interakcije.</p> <p>Prijelom bedrene kosti; više padova.</p> <p>Recidivirajuće febrilne epizode ili infekcije; aspiracijska pneumonija</p>	<p>Respiratorna bolest</p> <p>Teška kronična bolest pluća sa:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dispnejom u mirovanju ili kod minimalnog napora između egzacerbacija. <p>Potreba dugotrajne terapije kisikom.</p> <p>Potreba ventilacije zbog respiratornog zatajenja, ili je ventilacija kontraindicirana.</p>	<p>Jetrena bolest</p> <p>Uznapredovala ciroza s jednom ili više komplikacija u protekloj godini:</p> <ul style="list-style-type: none">• Ascites otporan na diuretike• Hepatička encefalopatija• Hepatorenalni sindrom• Baterijski peritonitis• Rekurentna krvarenja iz varikoziteta. <p>Transplantacija jetre je kontraindicirana.</p>
<p>Neurološka bolest</p> <p>Progresivno propadanje fizičkih i/ili kognitivnih funkcija usprkos optimalnoj terapiji.</p> <p>Smetnje govora sa sve većim teškoćama komuniciranja i/ili progresivnom disfagijom.</p> <p>Rekurentna aspiracijska pneumonija; dispneja ili respiratorna insuficijencija.</p>	<p>Planiranje suportivne i palijativne skrbi</p> <ul style="list-style-type: none">▪ Revidirajte sadašnje tretmane i lijekove kako bi pacijent dobio optimalnu skrb.▪ Ako su simptomi ili potrebe kompleksni i teško rješivi, razmislite o upućivanju specijalistu za to područje.▪ Usuglasite se s pacijentom i obitelji o sadašnjim i budućim ciljevima/planu skrbi.▪ Ako pacijentu prijeti gubitak sposobnosti, planirajte unaprijed.▪ Primopredaja pacijenta: plan skrbi, dogovorene razine intervencija, odluka o oživljavanju.▪ Koordinirajte skrb s primarnom zdravstvenom zaštitom.	

Otkud krenuti?

<http://www.hzhm.hr/smjernice/>



Zavod za palijativnu medicinu

[Home](#) → [Zavod za palijativnu medicinu](#)

Pretraživanje

To search type and hit enter...

[Alati i skale za palijativnu skrb - KBC Rijeka](#)

[Krešimirova 42](#) | palijativa@kbc-rijeka.hr |

Tel: (051) 658-293 | **Fax:**(051) |



[Informativno-edukativni materijali](#) |

Pročelnica

prof. dr. sc. Karmen Lončarek, dr. med.

Glavna sestra

Maja Car, bacc. med. techn.

Liste čekanja

Liste čekanja označavaju redoslijed predbilježbi pacijenata temeljem valjane uputnice liječnika primarne zdravstvene zaštite

[Pregled liste →](#)

Naručivanje

Bolnička jedinica za centralno naručivanje pacijenata - lokaliteti Rijeka, Sušak i Kantrida.

[Naručite se →](#)

Vodič za pacijente

https://www.facebook.com/palijativna/

Browser address bar: <https://www.facebook.com/palijativna/>

Facebook navigation bar: Palijativna skrb | Palijativna | Početna | Kreiraj | [Icons]

Facebook menu: Stranica | Poruke 3 | Manage Jobs | Obavijesti | Analitika | Alati z... | Više ▾ | Uredit... | Postavke | Pomoć ▾




Palijativna skrb
@palijativna

- Početna
- Info
- Fotografije
- Videozapisi
- Događaji
- Objave
- Usluge

Help More People Find This Page

Palijativna, you may want to add another category so that this Page can show up in more search results.

[Add Category](#)



PALIJATIVNA
SKRB

[Saznajte više](#)

Interaction bar: [Sviđa mi se](#) | [Prati](#) | [Podijeli](#) | ...



Autonomija, Dostojanstvo, Kvaliteta života, Komunikacija

Za pacijente

Više o palijativnoj skrbi, centrima, te gdje potražiti pomoć

[Više](#)

Za obitelji i negovatelje

Saznajte više o skrbi za vaše bližnje

[Više](#)

Za profesionalce i ustanove

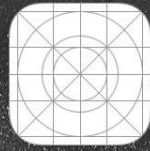
Alati i edukativni materijali

[Više](#)

www.palijativna-skrb.hr



iPal Global



VitalTips



PalliKare



Pall Care ACT



PalliativeCareSy...



Geriatricsatyour...



iPalliate SD



Fast Facts



NHSPalliativeCare



RheumaHelper



SPICTapp



ReligiousNeeds...



Baza Lijekova

Ciljevi palijativnog pristupa u hitnim službama

- **Rasterećenje zdravstvenog osoblja i službi**
- **Olakšan prijem, premještaj i otpust neizlječivih pacijenata**
- **Kvalitetnije kliničko zbrinjavanje neizlječivih pacijenata**
- **Smanjen broj rehospitalizacija neizlječivih pacijenata**
- **Humanizacija skrbi**
- **Racionalizirana potrošnja**

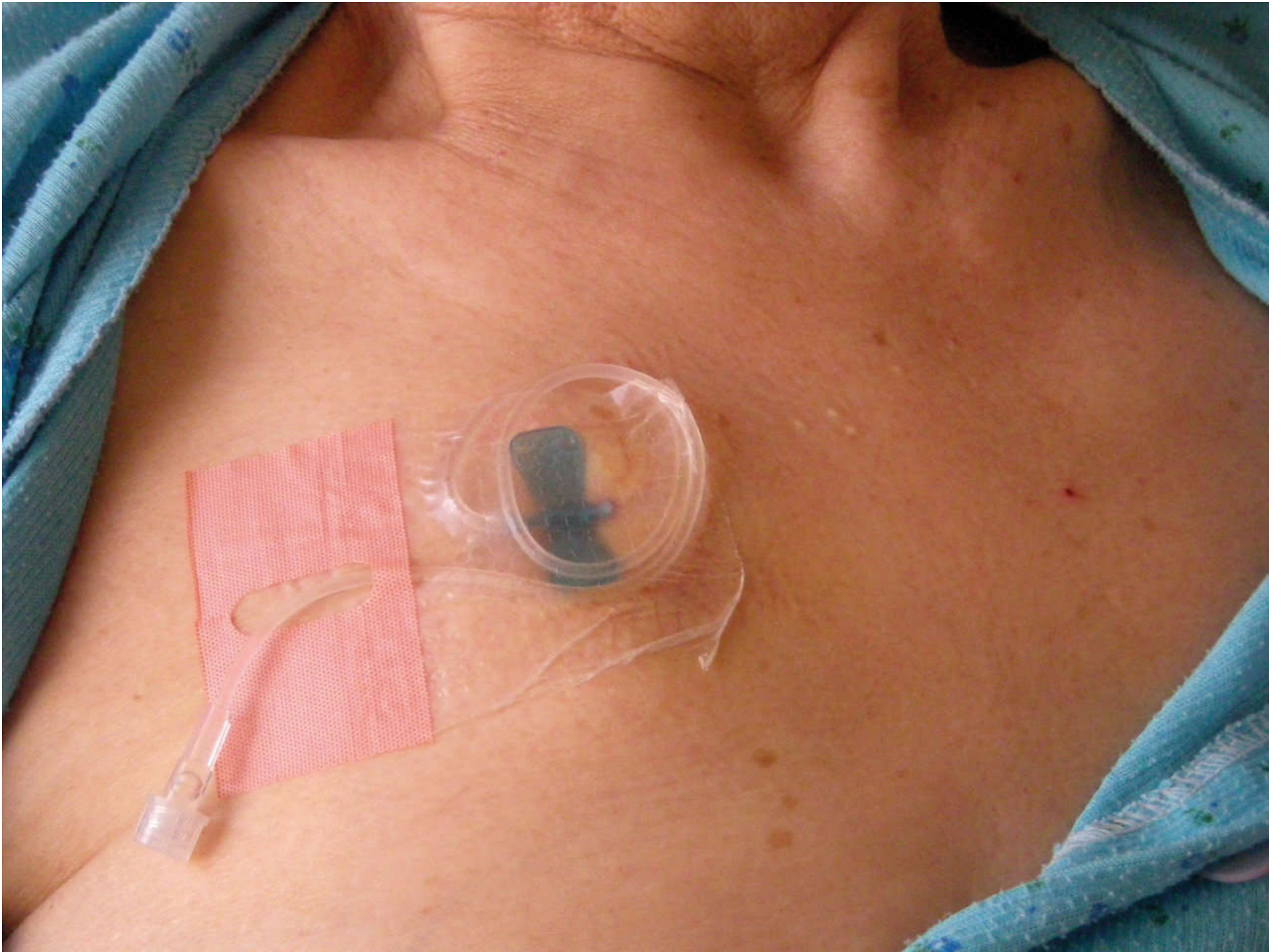
Što vam treba da
počnete s palijativom
u svojoj rutini?

Za početak

- Alati za prepoznavanje (**SPICT**)
- Bilježenje u informatički sustav (**Z51.5**)
- Adresar** svih dionika palijative u županiji
- Infoletci** (znakovi skore smrti, opijati, prehrana...)



WIS-EGBEK





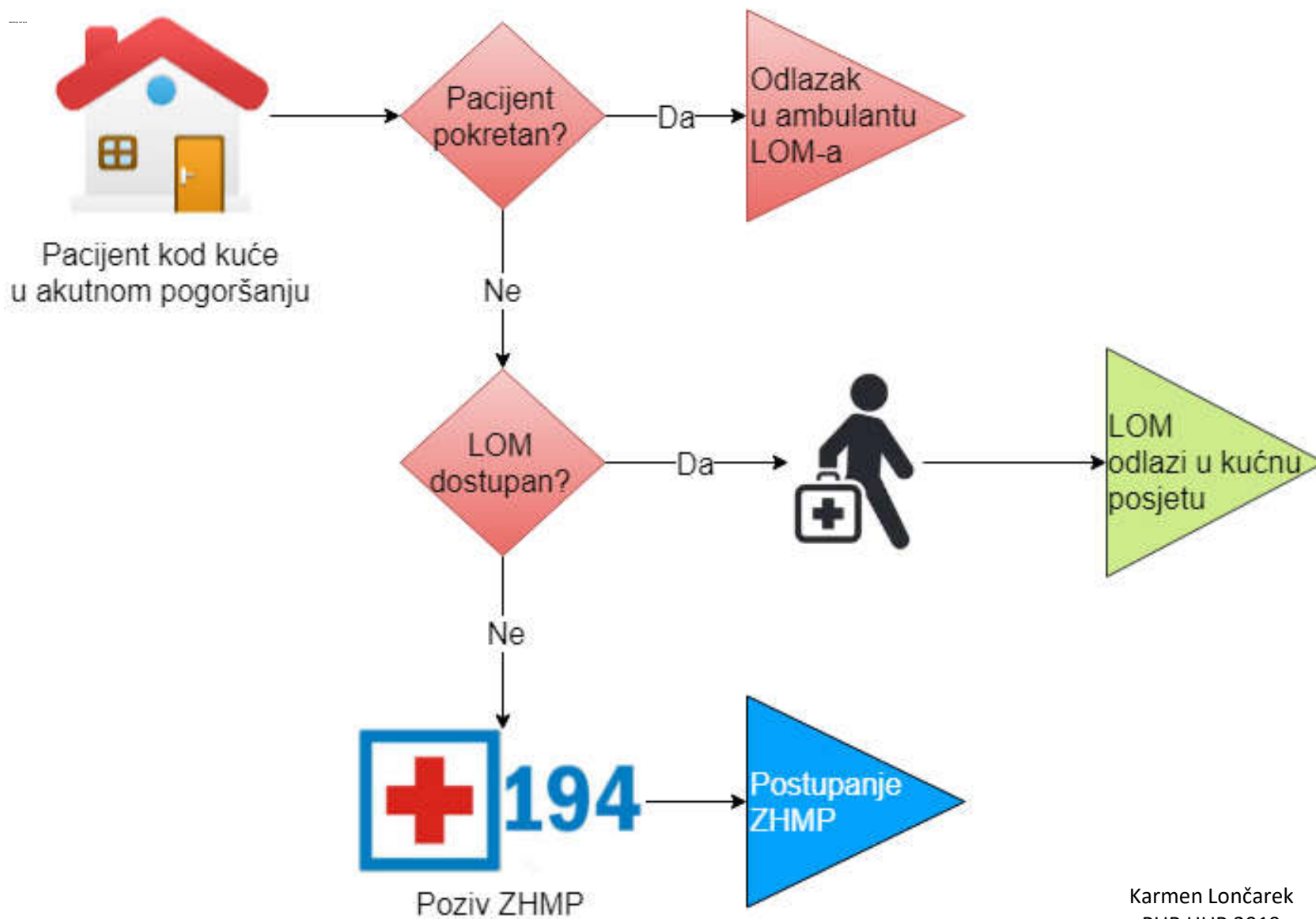


Opioidi za dispneju



KoHOM: Upute za propisivanje medicinskog kanabisa i kanabinoida

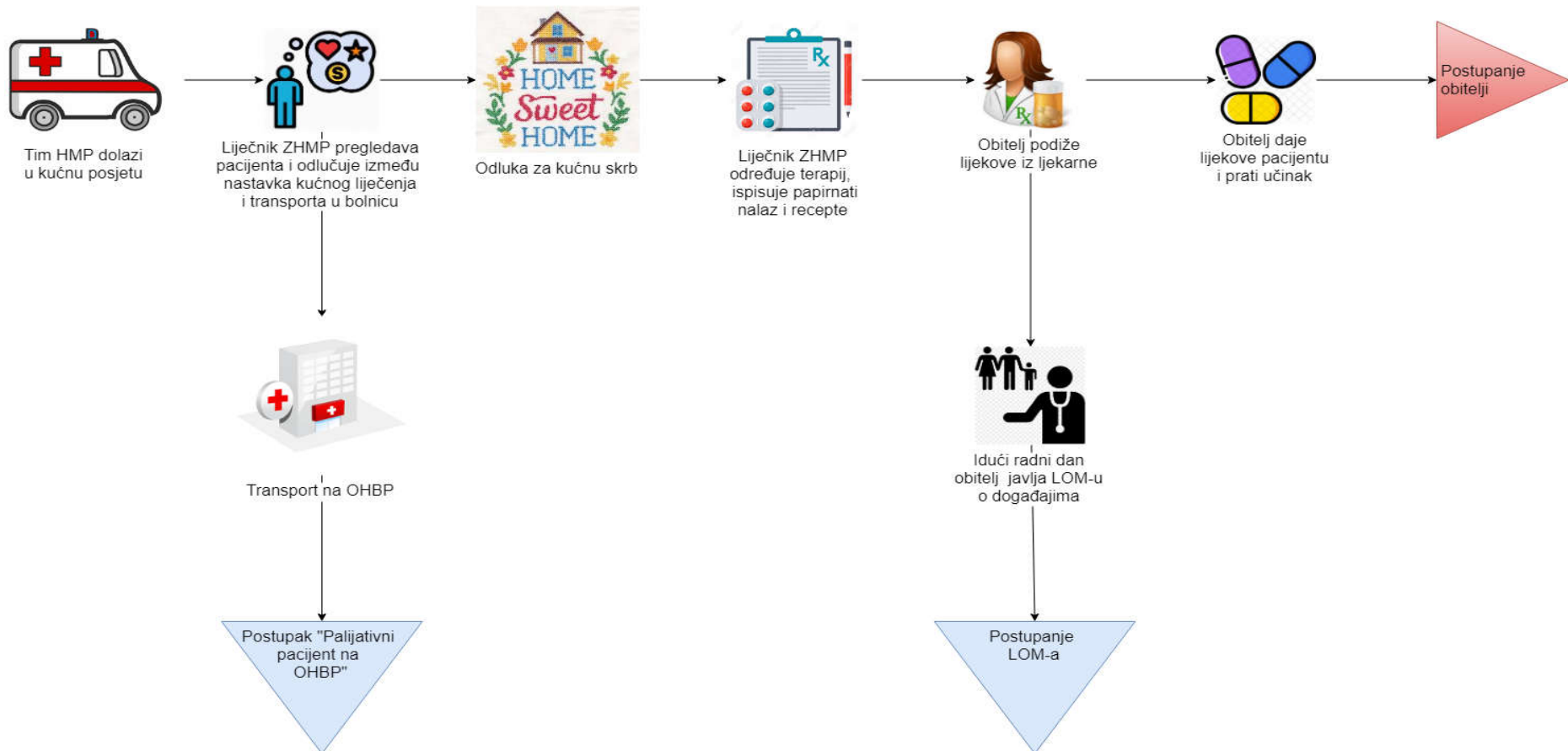
Akutizacija kod kuće



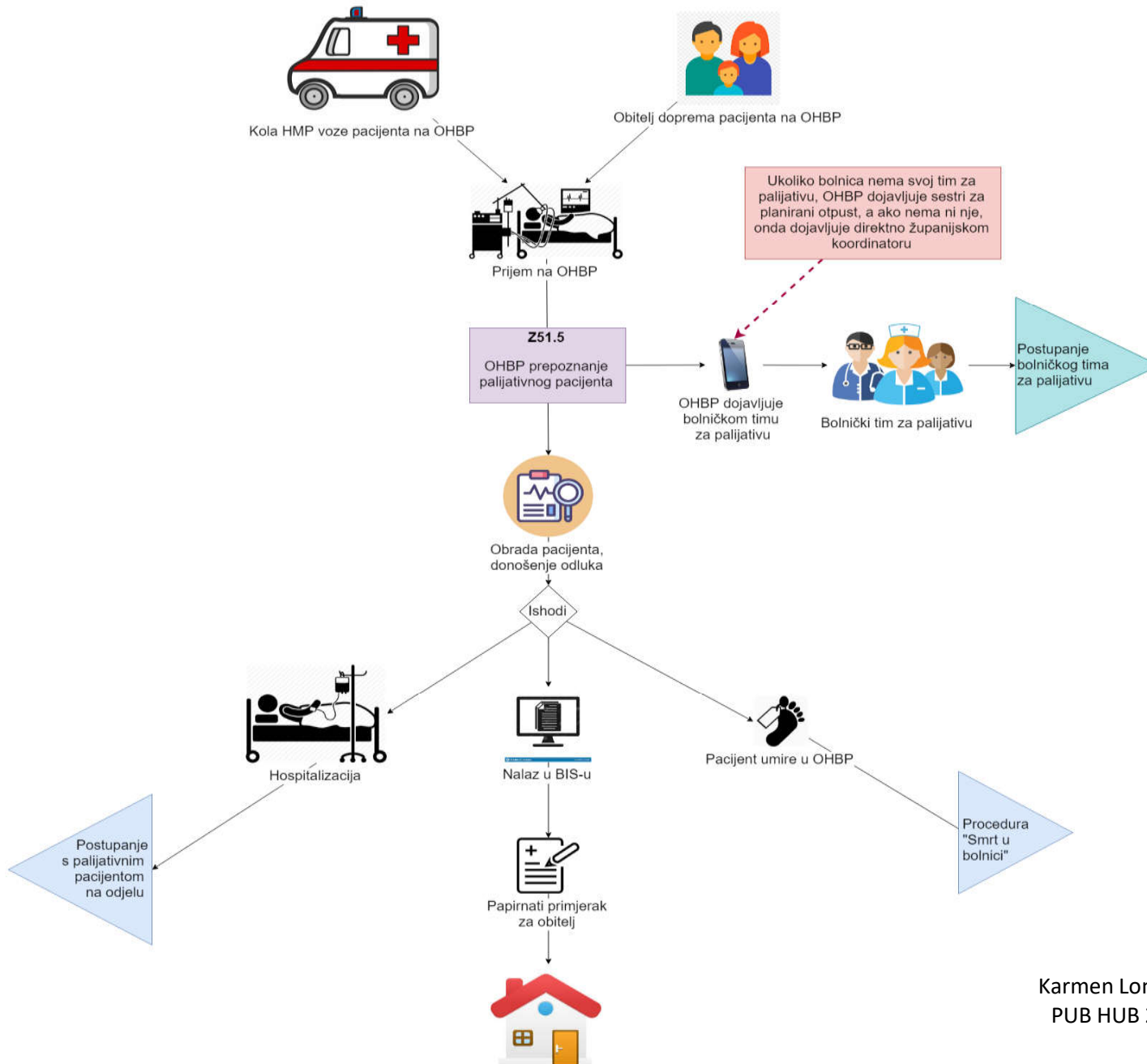
ZHMP prepoznaje novog palijativnog pacijenta



HMP u kućnoj posjeti



Palijativni pacijent na OHBP



Najčešći problemi

- Nedostatak vremena (npr. za infuziju)
- LOM ne izlazi u kućne posjete
- Hitna radi i hitno, i bitno
- Hitna puferira socijalne probleme
- Neriješena terapija maligne boli i dispneje
- Uz pacijenta nema potrebne dokumentacije

Najčešći problemi

- Obitelji su neinformirane: ne znaju kako negovati, imaju nerealna očekivanja o pacijentovom ishodu
- Obitelji traže da se pacijentu prikriva i laže o stanju
- Obitelji su uplašene i boje se umiranja
- Obitelji svoju volju nadređuju pacijentovoj volji, a on je preslab da se suprotstavi

Najčešći problemi

- Obitelji više vjeruju starom otpusnom pismu iz bolnice nego prosudbi liječnika HMP

„Ako familija vadi pušku – vozi!“